

Tev zvana un prasa
kartes datus?

Ož pēc shēmas!

**KIBERDROŠĪBAS
EKSELENCES
FONDS
SENIORIEM**

Kibernoziedznieki mēģina ielist datoros, telefonos, interneta mākoņos un bankas kontos, lai cilvēku dati un naudiņa kļūtu par viņējo.

Kiberdraudi senioriem – populārākās situācijas

- Zvanītāji **izliekas par komunālo pakalpojumu sniedzējiem** un piedraud atslēgt elektrību vai gāzi, ja netiks veikts tūlītējs maksājums.
- Krāpnieki ar balss klonēšanas palīdzību **uzdodas par radnieku**, kuram "steidzami vajadzīgs aizdevums" drošības naudas, ārstēšanās vai ceļojuma izdevumu segšanai.
- Maldinoši e-pasti un izsiņas, kas šķiet **no bankas, valsts iestādes vai pazīstama uzņēmuma**, mudinot klikšķināt uz saitēm vai lejupielādēt pielikumus.
- Piekļājīgs cilvēks **jaukā balsi pārliecinoši aicina investēt** un sola lielu peļņu.
- Internetā iepazīti "**draugi**", kas sāk prasīt naudu.
- "**Jūs esat vinnējis loterijā**", tikai jāsamaksā nodeva.

Kā sevi pasargāt no kiberuzbrukuma?

- **Nekad nenosauc PIN kodus vai paroles**, neļauj svešiniekiem pieslēgties attālināti datoram vai telefonam.
- **Neklikšķini uz aizdomīgām saitēm** un regulāri pārlūko savus bankas izrakstus.
- Ja zvana no "bankas" vai "policijas" – noliec klausuli un **pārzvani uz oficiālo numuru**.
- **Apspried aizdomīgus zvanus ar tuviniekiem**. Bloķē aizdomīgus zvanītājus un izmanto zvanu filtrēšanu telefonā.
- **Netici pārāk labiem piedāvājumiem**, jo laimestus un mantojumus par brīvu nedod.

Kiberdrošības pamati

- **Drošas paroles**: katram kontam sava parole – gara un ar dažādiem simboliem.
- **Divu soļu pārbaude (2FA)**: parole + papildu kods telefona lietotnē (piemēram, Google Authenticator)
- **Programmu atjauninājumi**: vienmēr uzstādītas jaunākās versijas.
- **Uzmanība**: pārbaudīt sūtītāja e-pasta adresi un saiti pirms atvēršanas.
- **Drošs Wi-Fi**: lietot tikai savu vai aizsargātu tīklu vai mobilo datus.

Noderīgi

CERT.LV padomi un brīdinājumi par Latvijā aktuālām krāpšanas kampaņām

Esidross.lv video un raksti par drošību internetā

Melnsuzbalta.lv padomi dezinformācijas atpazīšanai un apkarošanai

Dnsmuris.lv bezmaksas rīks individuālu lietotāju pasargāšanai no kiberapdraudējumiem, piemēram, viltus banku tīmekļa vietnēm

Ziņo un konsultējies

CERT.LV

cert@cert.lv
+371 67085888

Valsts policija 110

Aizsardzības ministrija

Nacionālais
kiberdrošības
centrs

CERT.LV
Kiberincidentu
novēršanas institūcija

NCC-LV
Cyber Security Centre
Latvian National Cyber Security Centre

ECCC
European Cyber Security Centre
Kiberdrošības kompetenču centrs

Līdzdalība
Eiropas Savienībā

DROSS
INTERNETS.LV